

Ammatillisen koulutuksen mielikuvatutkimus 2018

Yritysten henkilöstöpäätäjät

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Undervisnings- och kulturministeriet

Tutkimuksen tavoite ja toteutus

- Tutkimus toteutettiin opetus- ja kulttuuriministeriön ja Skills Finland ry:n toimeksiannosta puhelinhaastatteluilla IROResearchin haastattelukeskuksesta 10. - 15.10.2018 välisenä aikana.
- Tavoitteena oli selvittää suomalaisten yritysten henkilöstöasioista päättävien henkilöiden mielipiteitä ammatillisesta koulutuksesta Suomessa.
- Kohderyhmä oli henkilöstöasioista päättävät henkilöt yli viiden hengen yrityksissä valtakunnallisesti.
- Tutkimuksen otoskoko oli 100 kohderyhmään kuuluvaa yrityspäätäjää, ja se oli kiintiöity yrityskoon suhteen. Otos muodostettiin Asiakastieto Oy:n yritysrekisteristä.
- Tuloksia verrataan soveltuvin osin aiempien kierrosten tutkimusten tuloksiin.
- Avoimet kommentit on listattu erillisessä tiedostossa.
- Tutkimuksen kenttätyö on validoitu. Tutkimukseen valikoituneille henkilöille sovitetaan haastattelun jälkeen uudestaan ja tarkistetaan haastattelun toteutuminen sekä taustatietojen ja annettujen vastausten oikeellisuus. Haastatteluotoksesta 5 % validoidaan takaisinsoitin.

Aineiston rakenne

Kaikki vastaajat, N= 100

	%
Miten osallistuu yrityksen henkilöstöön liittyvään päätöksentekoon?	
Tekee lopullisia henkilöstöpäätöksiä yksin tai yhdessä muiden kanssa	80
Osallistuu päätöksentekoon, mutta ei tee itse lopullisia päätöksiä	20
Yrityksen henkilökunnan määrä	
5 - 49 henkilöä	36
50 - 99 henkilöä	17
100 - 500 henkilöä	17
Yli 500 henkilöä	30
Yrityksen pääasiallinen toimiala	
Teollisuus	48
Kauppa	13
Palvelut	36
Jokin muu	3
Yrityksen henkilökunnasta ammatillinen tutkinto/koulutus	
Yli 80 prosentilla	35
50 - 80 prosentilla	34
30 - 49 prosentilla	9
10 - 29 prosentilla	7
Alle 10 prosentilla	6
Ei osaa sanoa	9

	%
Yrityksen sijaintipaikkakunnan tyyppi	
Helsinki, Espoo, Kauniainen tai Vantaa	30
Muu kaupunki Uudellamaalla	-
Turku	4
Tampere	9
Muu kaupunki	46
Kunta, maaseutu	11
Missä maakunnassa yritys sijaitsee	
Etelä-Karjala	2
Etelä-Pohjanmaa	3
Etelä-Savo	1
Kainuu	4
Kanta-Häme	3
Keski-Pohjanmaa	3
Keski-Suomi	2
Kymenlaakso	1
Lappi	5
Pirkanmaa	12
Pohjanmaa	5
Pohjois-Karjala	3
Pohjois-Pohjanmaa	4
Pohjois-Savo	2
Päijät-Häme	3
Satakunta	9
Uusimaa	32
Varsinais-Suomi	6

	%
Vastaaajan oma koulutus (korkein suoritettu)	
Peruskoulu/keskikoulu/kansa- /kansalaiskoulu	3
Ammattikoulu/tekninen-/kauppakoulu	16
Ylioppilas	2
Ylioppilaspohjainen ammatillinen koulutus	2
Opistoasteen tutkinto	18
Ammattikorkeakoulu	21
Yliopisto- tai korkeakoulututkinto	38
Muu koulutus	-
Sukupuoli	
Nainen	49
Mies	51
Ikäryhmä	
Alle 30 -vuotiaat	4
30 - 39 -vuotiaat	10
40 - 49 -vuotiaat	28
50 - 59 -vuotiaat	42
60+ -vuotiaat	16

Mielikuva/ käsitys ammatillisesta koulutuksesta Suomessa

Tiivistelmä avoimista kommentteista

- Antaa perusvalmiudet työelämään.
- Hyvää peruskoulutusta
- Laadukasta, käytännönläheistä ja hyvin organisoitua koulutusta
- Yhteistyötä yritysten kanssa
- Koulutuksen laatu vaihtelee paljon, mutta on keskimäärin hyvä.
- Opiskelijoilla on liikaa vastuuta omista opinnoistaan.
- Koulussa tapahtuvaa opetusta on liian vähän.
- Työpaikoilla tapahtuvaa oppimista on liian vähän.
- Opiskelijoiden, oppilaitosten ja työelämän tarpeet/odotukset eivät kohtaa tarpeeksi hyvin.
- Osalla oppilaista on motivaatio-/asenneongelmia ja parannettavaa yksinkertaisissakin työelämätaidoissa.
- Ammatillisesta koulutuksesta työelämään tulevien taso on laskenut viime vuosina.

Hyvää ja kehitettävää/ parannettavaa ammatillisessa koulutuksessa

Tiivistelmä avoimista kommenteista

Hyvää ammatillisessa koulutuksessa

- Antaa perusvalmiudet/-taidot työelämään ja eri ammatteihin
- Joustava tie työelämään
- Monipuolinen, paljon vaihtoehtoja
- Käytännönläheistä, työssä/työpaikoilla oppimista
- Yhteistyö yritysten kanssa
- Valmistuu ammattitaitoisia työntekijöitä eri ammatteihin

Kehitettävää/parannettavaa ammatillisessa koulutuksessa

- Lisää käytännönläheisyyttä, työssä/työpaikoilla oppimista
- Aktiivisuutta ja yhteistyötä lisää yritysten kanssa, reaaliaikaisempi "match" työelämän tarpeiden ja koulutuksen sisällön välillä
- Käytännön taitoja lisää, täsmäopetusta lisää
- Opiskelijoiden sitouttaminen oppilaitokseen/opiskeluun/toisiinsa (yhteenkuuluvuus/ryhmähenki)
- Koulussa opiskelua lisää, etäopiskelua vähemmän
- Tehokkuutta ja kuria lisää, ei "armosta läpi", tiiviimpää opiskelua
- Työelämätaitojen opetusta lisää

Ammatillisen koulutuksen tulevaisuus Suomessa

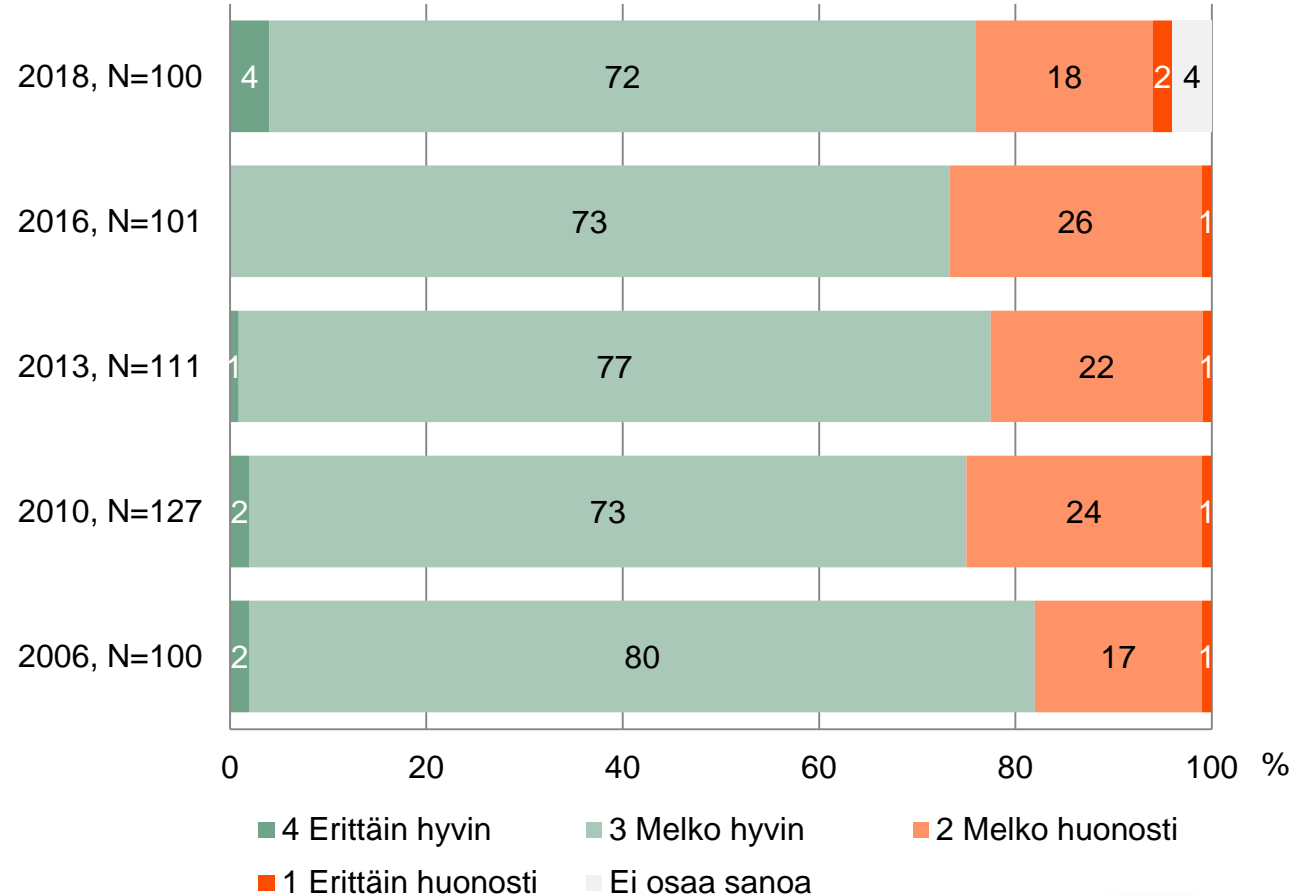
Tiivistelmä avoimista kommenteista

- Ammatillista koulutusta tarvitaan aina.
- Suomi ei pyöri pelkillä maistereilla, ja kaikki työ ei tule automatisoitumaan.
- Ammatillisen koulutuksen tason pitää parantua. → Oikea ammattitutkinto, joka on hankittu riittävässä ”liveopetuksessa” ja työelämässä (vrt. omatoiminen opiskelu verkossa).
- Jos ammatillisen koulutuksen resursseista leikataan (lisää), niin koulutuksen taso laskee ja työelämään tulevien taso laskee.
- Riittääkö kaikkien opiskelijoiden motivaatio? Miten varmistetaan, että kaikki pysyvät kelkassa? Koulumaisempi opiskelu, jossa riittävästi lähiopetusta, ohjausta ja työssä/työpaikoilla oppimista on tarpeen.
- Miten ammatillisen koulutuksen ja työelämän tarpeiden vastaavuus saadaan paremmaksi ja reaaliaikaisemmaksi?
- Maahanmuuttajien potentiaalin parempi hyödyntäminen (kielikoulutus)

Ammatillisen koulutuksen suorittaneiden osaamisen ja työelämän vaatimusten kohtaaminen

Kaikki vastaajat

Kuinka hyvin ammatillisen koulutuksen suorittaneiden ihmisten osaaminen ja työelämän vaatimukset mielestänne kohtaavat?

Osaaminen ja työelämän vaatimukset kohtaavat

Perustelut

Tiivistelmä avoimista kommentteista

Erittäin hyvin

- Kun koulutus sisältää paljon myös työssä/työpaikoilla oppimista
- Kun rakennetaan itse koulutusohjelman sisältö

Melko hyvin

- Valmiudet ammattiin, peruskoulutus
- Uuden opiskelua/osaamisen ylläpitoa tarvitaan koko ajan.
- Kun ammattiin valmistunut palkataan, niin juuri sen työn opettelu alkaa/jatkuu.
- Oppilaitoksissa ei voida opettaa kaikkea, mitä yksittäisten yritysten työtehtävissä tarvitaan.

Melko huonosti

- Liian vähän työssä/työpaikoilla oppimista.
- Opettajat eivät päivitä omaa osaamistaan eivätkä tunne työelämän tarpeita riittävän hyvin.
- Pitäisi erikoistua enemmän jo opiskeluvaiheessa.

Erittäin huonosti

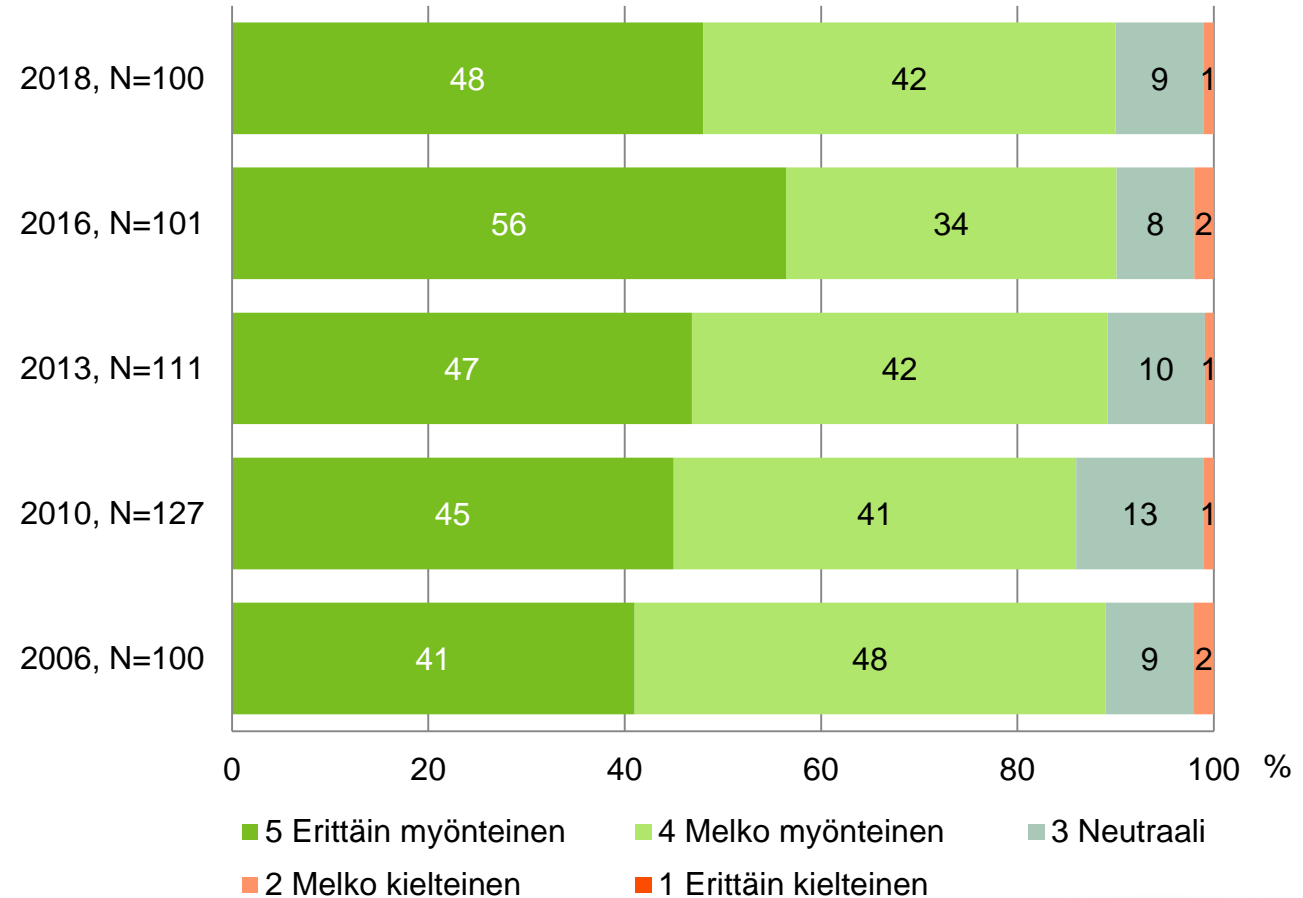
- Käytännön valmiudet puuttuvat, tutkintopaperit on saatu liian helposti erittäin puutteellisilla tiedoilla ja taidoilla.

Oma suhtautuminen ammatilliseen koulutukseen

Kaikki vastaajat

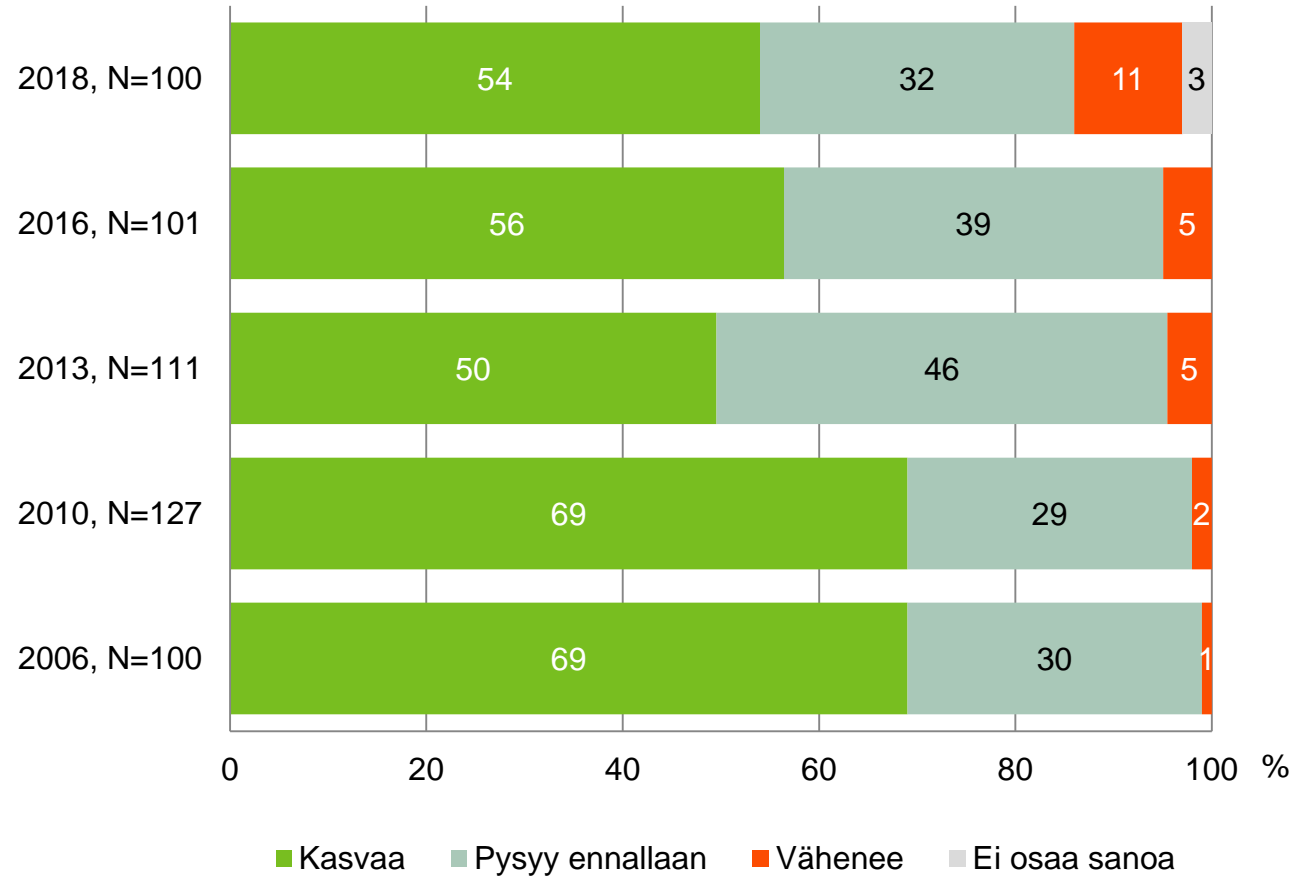
Onko oma suhtautumisenne ammatilliseen koulutukseen...

Ammatillisen koulutuksen tarpeen kehittyminen Suomessa lähivuosina

Kaikki vastaajat

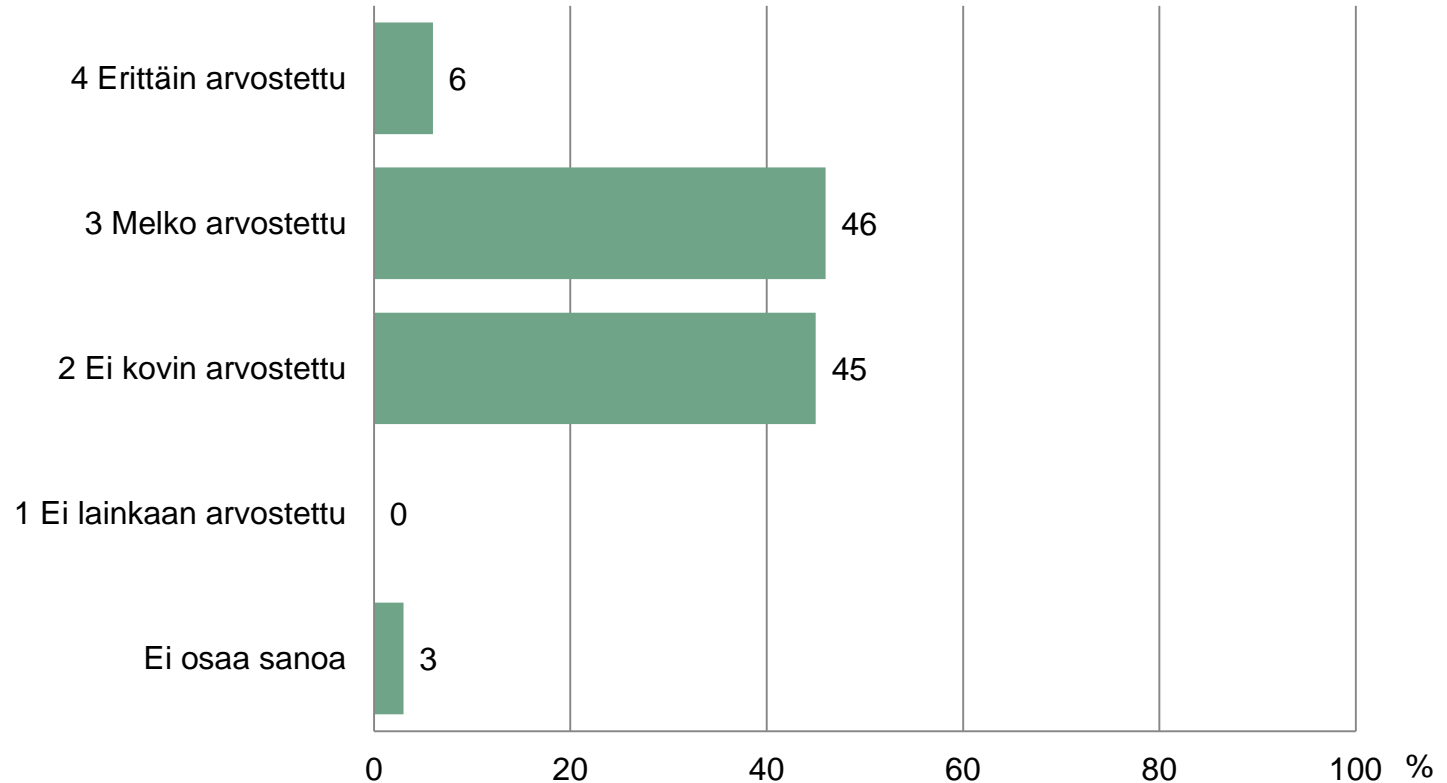
Uskotteko, että lähivuosina ammatillisen koulutuksen tarve Suomessa...

Ammatillisen koulutuksen arvostus koulutusvaihtoehtona

Kaikki vastaajat, N=100

Kuinka arvostettuna koulutusvaihtoehtona ammatillista koulutusta mielestänne pidetään?

Ammatillisen koulutuksen arvostus koulutusvaihtoehtona

Perustelut

Tiivistelmä avoimista kommenteista

Erittäin arvostettu

- Ammatillinen tutkinto on tärkein asia, että voi ylipäättään tulla rekrytoituksi.

Melko arvostettu

- Ammattitaitoisia työntekijöitä tarvitaan aina, ja ilman koulutusta heitä ei ole.
- Ammatillisesta koulutuksesta tulee osaavia työntekijöitä useille aloille.
- Suomi ei pärjää ilman ammatillisen koulutuksen saaneita ihmisiä.

Ei kovin arvostettu

- Negatiivinen julkisuus
- Tietotyön/korkeakoulutuksen yliarvostaminen
- Ammatilliseen koulutukseen ”mennään/joudutaan jos muualle ei päästä”.
- ”Oikean” työn vähäinen arvostus Suomessa
- Joutuu ”duunarihommiin”, huonommat palkat kuin korkeasti koulutetuilla

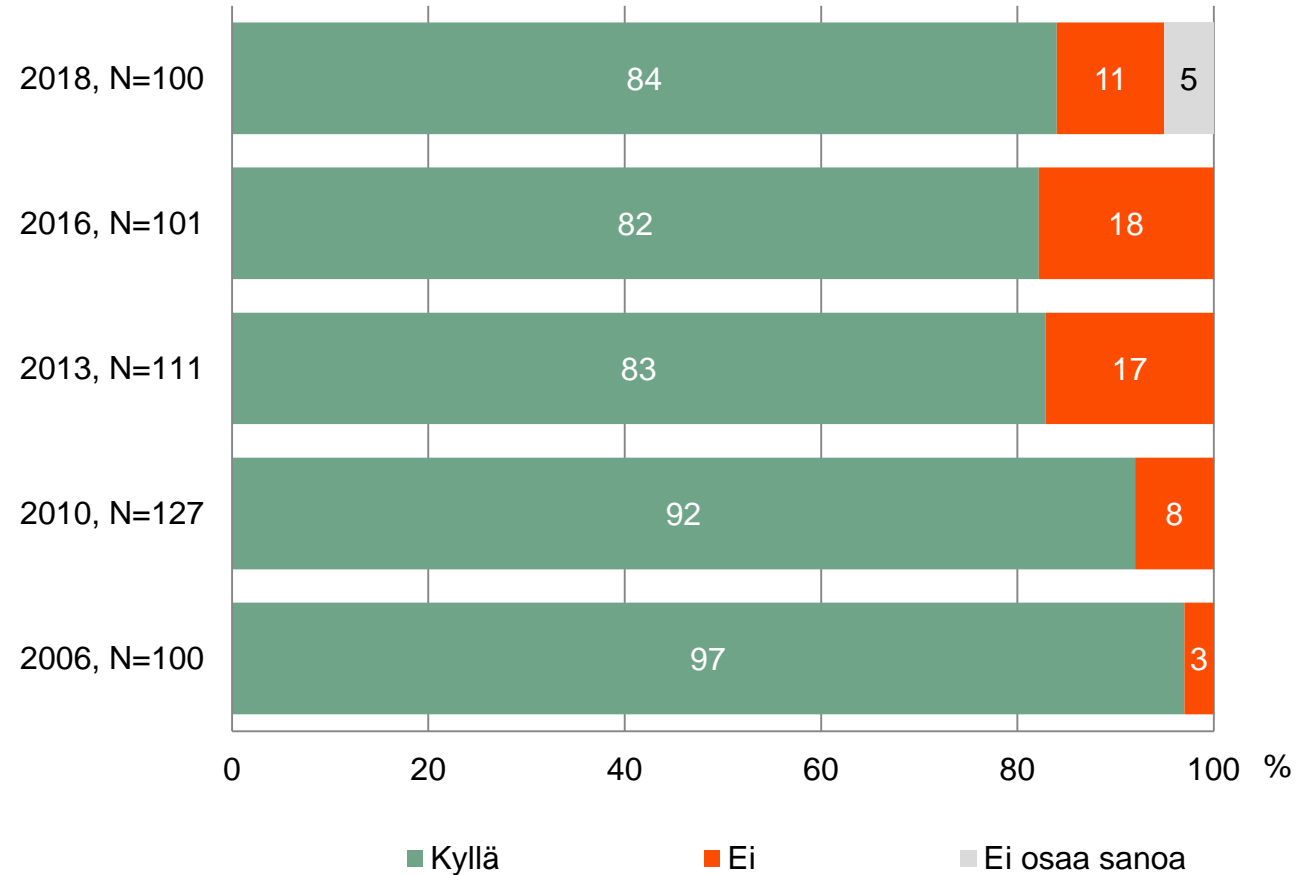
Ei lainkaan arvostettu

Työmarkkinoiden pula ammatillisen tutkinnon suorittaneista

Kaikki vastaajat

2018: Uskotteko, että Suomen työmarkkinoilla tulee lähivuosina olemaan pulaa ammatillisen tutkinnon suorittaneista tai ammatillisen koulutuksen käyneistä työntekijöistä?

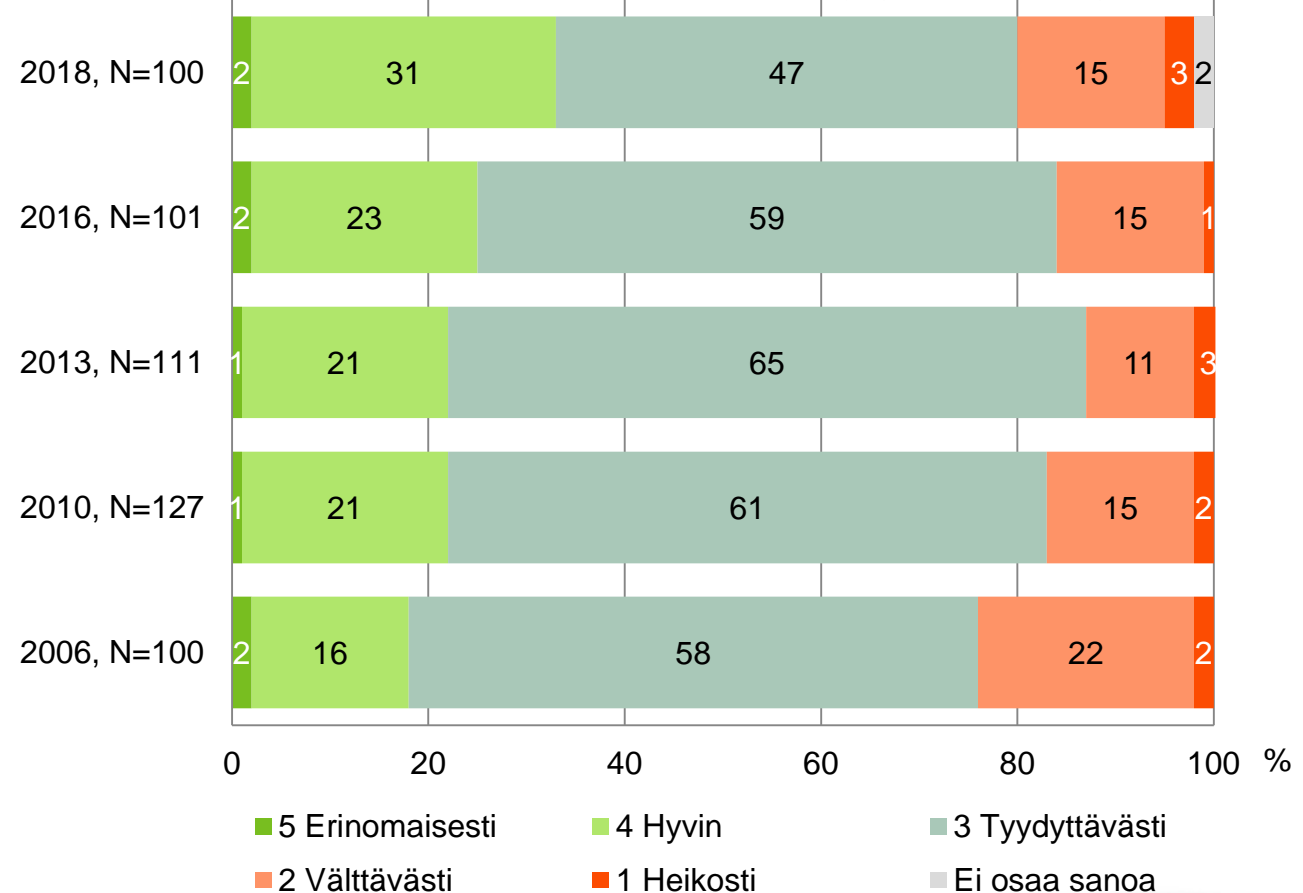
2006-2016: Uskotko, että Suomen työmarkkinoilla tulee olemaan lähivuosina pulaa ns. tekijöistä, esim. käden taitajista?

Ammatillisen koulutuksen tarjonnan ja työmarkkinoiden kysynnän kohtaaminen

Kaikki vastaajat

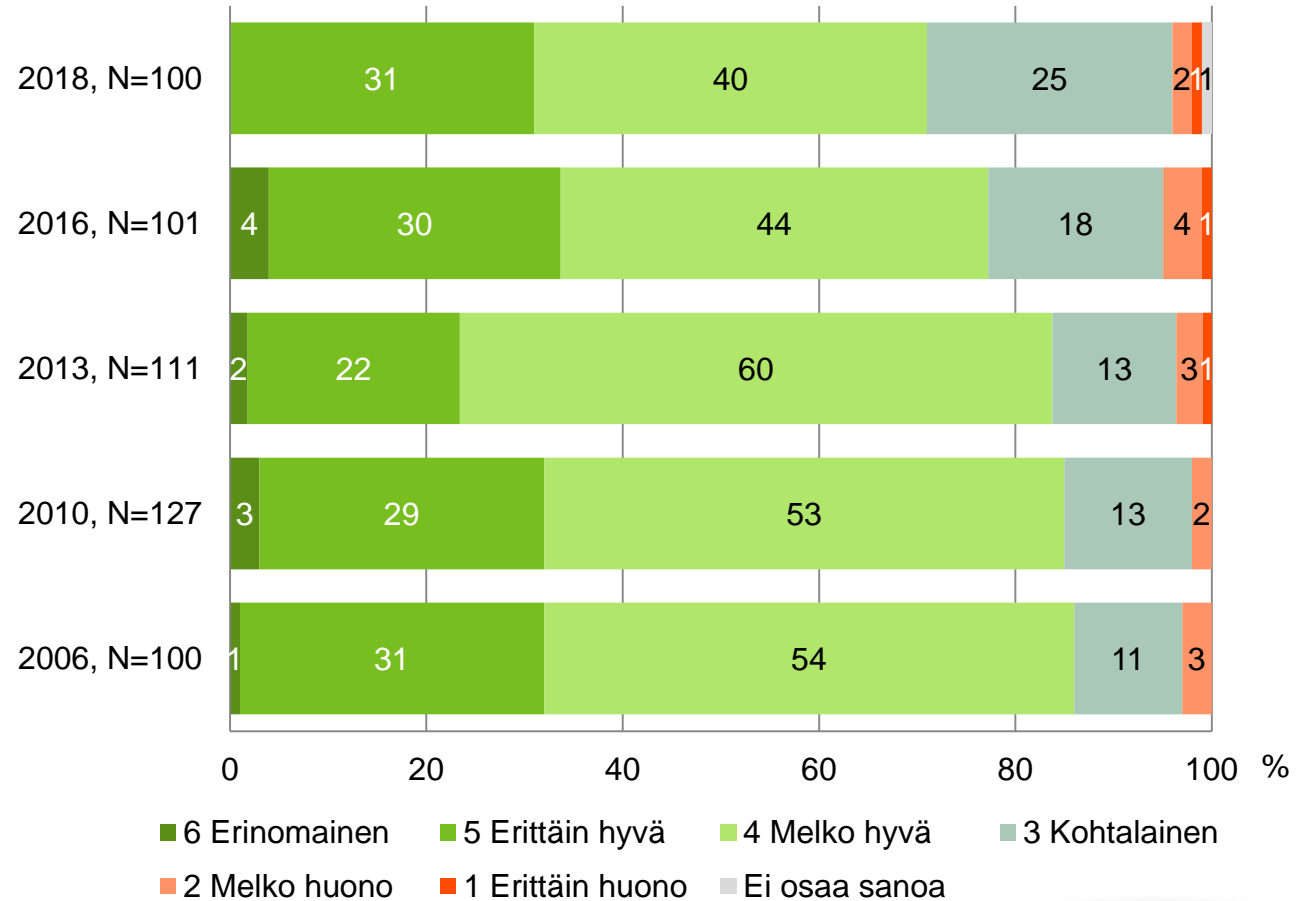
*Kuinka hyvin ammatillisen koulutuksen tarjonta ja työmarkkinoiden kysyntä kohtaavat?
Siis kuinka hyvin ammatillisesta koulutuksesta valmistuu ihmisiä niihin ammatteihin ja tehtäviin, joihin yritykset tarvitsevat työntekijöitä?*

Ammatillisen koulutuksen laatu Suomessa

Kaikki vastaajat

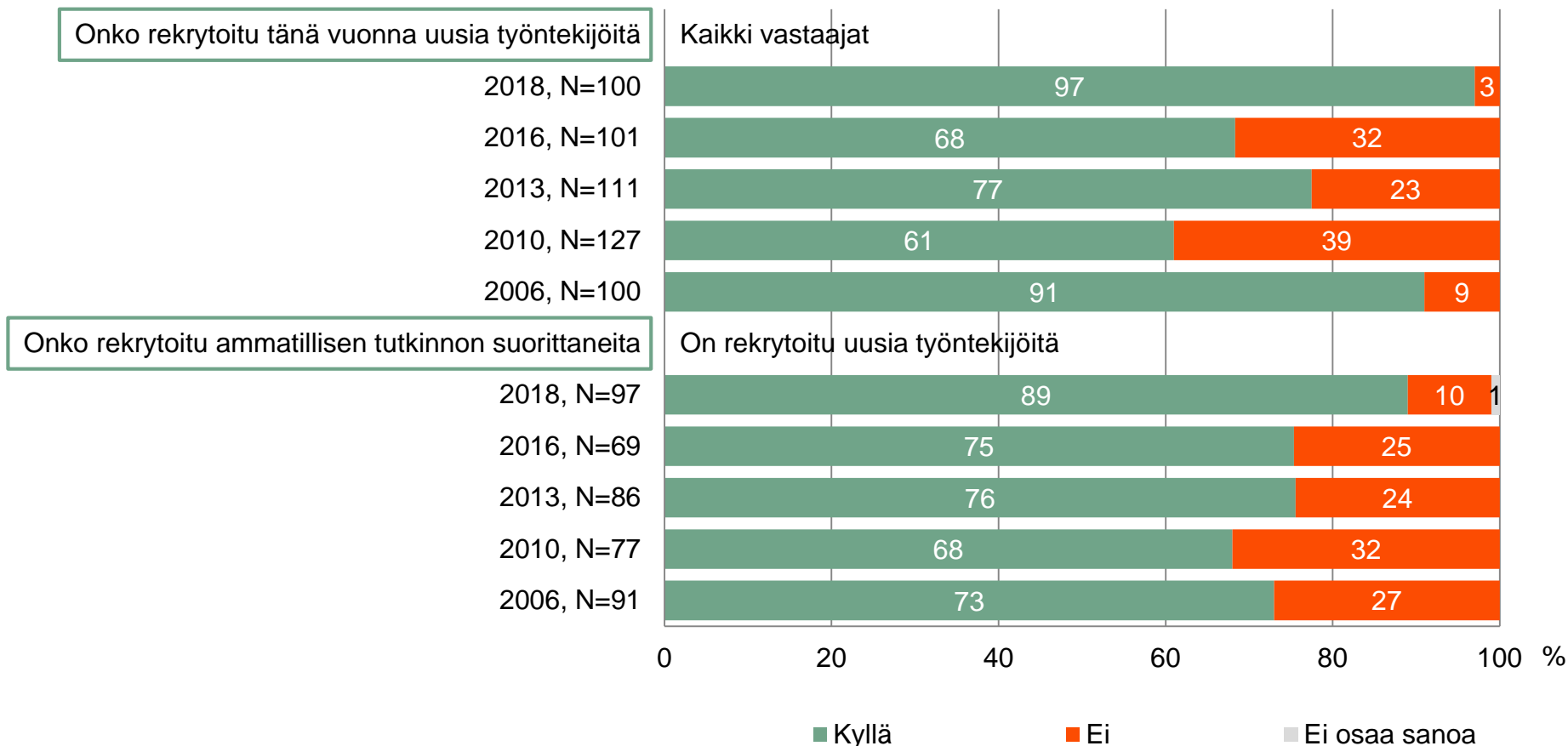
Millaiseksi arvioitte ammatillisen koulutuksen laadun Suomessa?

Onko yritykseen tänä vuonna rekrytoitu uusia työntekijöitä / ammatillisen tutkinnon suorittaneita työntekijöitä?

Onko yritykseenne tänä vuonna rekrytoitu uusia työntekijöitä?

Onko teille tänä vuonna rekrytoitu ammatillisen tutkinnon tai ammatillisen koulutuksen suorittaneita uusia työntekijöitä?

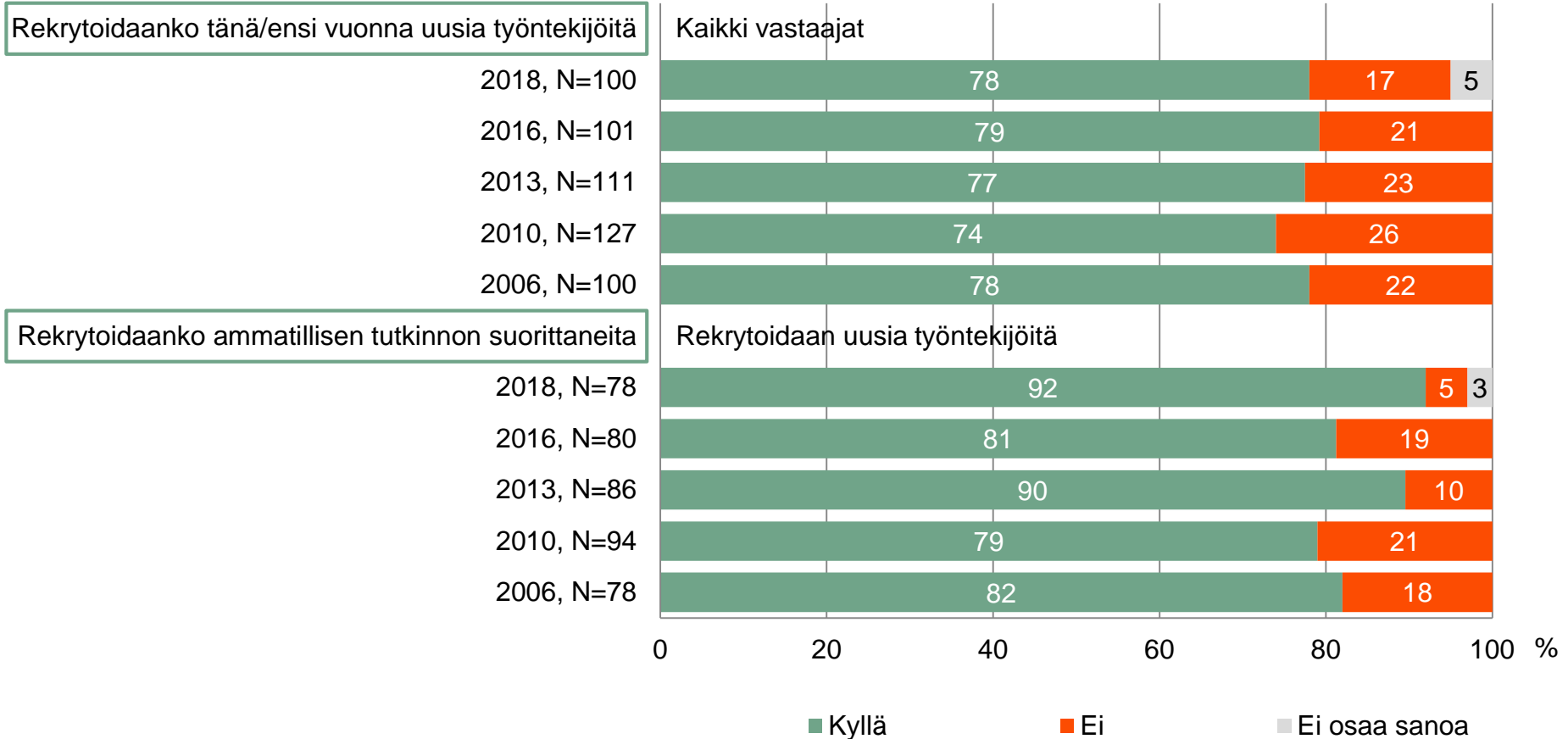
* Kysymysmuoto muuttunut 2013: lisää henkilökuntaa -> uutta henkilökuntaa

Aiotaanko tänä tai ensi vuonna rekrytoida uusia työntekijöitä / ammatillisen tutkinnon suorittaneita työntekijöitä?

Uskotteko, että yritykseenne rekrytoidaan uusia työntekijöitä tämän loppuvuoden tai ensi vuoden aikana?

Uskotteko, että rekrytoitte ammatillisen tutkinnon tai ammatillisen koulutuksen suorittaneita uusia työntekijöitä tämän loppuvuoden tai ensi vuoden aikana?

* Kysymysmuoto muuttunut 2013: lisää henkilökuntaa -> uutta henkilökuntaa

Taulukot ja avointen kommenttien listaus

- Taulukoissa on väritetty **sinisellä** ne rivit, jotka kertovat vastaajien lukumäärän.
- Kun jokin prosenttiluku on taulukossa kirkkaan vihreällä tai pinkillä alustalla, tarkoittaa se sitä, että kyseinen tulos eroaa merkitsevästi vastaavasta kokonaistuloksesta 99 %:n luottamustasolla, eli se voisi olla sattumasta johtuva vain yhdessä tapauksessa sadasta. Vihreällä merkityt erot merkitsevästi ylöspäin ja pinkillä merkityt alaspäin.
- Kun luku on taulukossa vaalealla vihreällä tai pinkillä alustalla, on ero merkitsevä 95 %:n tasolla.

